

2146

rest. 1942.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Ādolfs Šilde (1904 - 1990)
jurists, vēsturnieks

F-2146

Pētījumā izstrādā
(1943 - 1997)

WZAK

Informācijai

Jurista un vēsturnieka Ādolfa Šildes (1907-1990) arhīvs
Fonds Nr.2176

apr. 2.

Latvijas Sarkanā Krusta dokumenti
par 1943.-1997.gadiem.

37885 dokumenti , 35 fotonegatīvi, 6 diapozitīvi, izveidota 271 lieta.

2. Fondradis- Ādolfs Šilde un Aina Šilde.

Latvijas Sarkanais krusts ir dibināts 1918.gada 20.novembrī, statūti pieņemti 1918.gada 29.decembrī. Tas, sniedzot palīdzību 1.pasaules karā cietušajiem un turpinot paplašināties vēlāk, izveidoja plašu veselības aprūpes sistēmu Latvijā 20-tajos – 30-tajos gados.1940.gada vasarā LSK darbība tika pārtraukta un personāls LSK piederošajās medicīniskajās iestādēs pakāpeniski nomainīts pret politiski un ideoloģiski sociālistiskajai sistēmai lojāliem darbiniekiem. Pēc vācu okupācijas karaspēka ienākšanas Latvijā LSK uz brīdi atjaunoja savu darbību, taču arī vācu militārā pārvalde neatzina latviešu nacionālās organizācijas un LSK darbība 1941.gada 30.novembrī tika apturēta. 1944.gadā, tuvojoties frontes līnijai, liela daļa Latvijas iedzīvotāju emigrēja uz Rietumeiropu un kļuva par bēgļiem. Lai spētu pilnīgāk organizēt palīdzības sniegšanu bez dzimtenes palikušajiem bēgļiem, LSK darbība tika atjaunota Vācijā. Ādolfs Šilde jau no LSK atjaunošanas 1945.gadā darbojās kā LSK Aizgādības pārvaldes priekšnieks un Galvenās valdes loceklis, vēlāk kā vicedirektors. Kopā ar Ā.Šildi LSK aktīvi darbojās arī viņa sieva Aina Šilde – kārtēja aprūpes lietas, organizēja LSK lietvedību, no 1958.gada viņa ieņēma ģenerālsekretāres amatu.

LSK dokumenti ir daļa no Ā.Šildes sakārtotā arhīva.

Dokumentus par LSK darbību emigrācijā LVA nodevusi Ādolfa Šildes meita Rasma Kārkliņa 2000.gadā.

3. LSK arhīvu veido galvenokārt organizācijas lietvedības dokumenti - ienākošie, izejošie raksti, gada pārskati, apkārtraksti u. c. dokumenti , ko Ā.Šilde ir sakārtojis atbilstoši galvenajiem LSK darba virzieniem, kā arī LSK nodaļu (Tiroles, Grēvenes, Nirnbergas, Tutlingenes, Bregencas, Memmingenas, Rotweilas, Ingolšates) protokolu grāmatas , personības apliecību reģistrācijas grāmatas, darbības pārskati, grāmatvedības dokumenti un atsevišķu nometņu materiāli.

Pieņemot dokumentus valsts glabāšanā un veidojot to aprakstu, respektējot Ā.Šildes mantinieku lūgumu, ievērots dokumentu oriģinālās kārtības princips, saglabāts Ā.Šildes kārtojums lietās.

Lietas aprakstā sakārtotas atbilstoši pievienotajai sistematizācijas shēmai.

4. Dokumentu valoda - latviešu, vācu, angļu, franču.

Dokumentu fiziskais stāvoklis - apmierinošs, 1940-to gadu dokumentos ir dziestoši teksti.

Vienkāršoto aprakstu sastādīja PFTDD sektora vadītāja A.Gūtmane.
19.01.2001.

2 X

Fonds Nr.2176

Apraksts Nr.2

Dokumentu sistematizācijas shēma

LSK administrācija.

LSK amatpersonu (R.Liepiņa, Ā.Šildes, S.Paegles u.c.) sarakste pamatdarbības jautājumos ar pielikumiem: apkārtraksti, pārskati, dažādi raksti, norādījumi, apkopojami materiāli.

LSK darbība Latvijas pilsoņu tiesiskā aizstāvībā.

- LSK Izziņu dienesta darbība. Piederīgo meklēšana.
- Latvijas pilsoņu pasu lietas.

LSK bēgļu medicīniskā aprūpe un apgāde (mantu sadale, pabalsti).

- Medicīniskā aprūpe.
- Bēgļu apgāde (mantu sadale, pabalsti).

LSK bāreņu aprūpe, bērnu nami, daudzbērnu ģimenes.

LSK neredzīgo un nedzirdīgo aprūpe.

LSK darbība bijušo karavīru apzināšanā un aprūpē.

- Materiāli (dažādu dokumentu noraksti, kopijas) par karavīru statusu pēc kapitulācijas, Latviešu leģiona vēsturi.
- Materiāli par latviešu mobilizāciju vācu armijā. Skrīningi un karavīru pārsūdzības lietas.
- Materiāli par karagūstekņiem Vācijā (karavīru saraksti, apzināšana, dažādas ziņas).
- Materiāli par karagūstekņiem Francijā, Beļģijā, Ēģiptē, Itālijā (karavīru saraksti, apzināšana, dažādas ziņas).
- LSK bijušo karavīru aprūpes daļas vadītāja amerikāņu un franču zonās mācītāja A.Liepiņa materiāli.
- LSK bij.karavīru aprūpe.
- LSK Karavīru Kapu Komiteja, karavīru, latviešu kapi.

Pārvietoto personu (*Displaced Persons*) nometnes un LSK pārstāvniecības.

- LSK Beļģijā.
- Mācītāja J.Romana arhīvs, Beļģija.

LSK palīdzība cilvēkiem Latvijā.

- Deportēto aprūpe.
- Medikamentu sūtījumi.
- Palīdzība Latvijai 1988.-1997.gados (sarakste, projekti, sūtījumi).

Dažādi LSK glabāšanā nodotie personu dokumenti.

LSK vēsture un Ā.Šildes savāktie materiāli.

3 23

Papildinājums Izziņai par fondu
Šilde Ādolfs (1907-1990), jurists, vēsturnieks, (Vācija)/ privātarhīvs
Fonds Nr.2176
apraksts Nr.2. (papildinājums)
Latvijas Sarkanā Krusta dokumenti
par 1943.-1997.gadiem.

Apraksta papildinājumā iekļautie LSK dokumenti ir daļa no Ā.Šildes sakārtotā arhīva, ko turpinot tēva privātarhīva nodošanu, LVA nodevusi Ādolfa Šildes meita Rasma Kārkliņa 2003.gadā.

Aprakstā iekļautie dokumenti saturiski papildina 2001.gadā izveidoto aprakstu. Pieņemot dokumentus valsts glabāšanā un veidojot to aprakstu, respektējot Ā.Šildes mantinieku lūgumu, ievērots dokumentu oriģinālās kārtības princips, saglabāts Ā.Šildes kārtojums lietās.

Lietas aprakstā sakārtotas, ievērojot iepriekšējo sistematizācijas shēmu.

Dokumentu valoda - latviešu, vācu, angļu, franču.

Dokumentu fiziskais stāvoklis - apmierinošs, 1940-to gadu dokumentos ir dziestoši teksti.

Izziņu sastādīja:
PFTDD sektora vadītāja

A.Gūtmane.

24.02.2004.

Papildinājums Izziņai par fondu
 Šilde Ādolfs (1907-1990), jurists, vēsturnieks, (Vācija)/ privātarhīvs
 Fonds Nr.2176
 Latvijas Sarkanā Krusta dokumenti

Apraksta papildinājumā iekļautie LSK dokumenti ir daļa no Ā.Šildes sakārtotā arhīva, ko turpinot tēva privātarhīva nodošanu, LVA nodevusi Ādolfa Šildes meita Rasma Kārklīņa 2004.gadā.

Aprakstā iekļautie dokumenti saturiski papildina 2001.gadā izveidoto un 2004.gadā papildināto aprakstu Nr.2-v. Pieņemot dokumentus valsts glabāšanā un veidojot to aprakstu, respektējot Ā.Šildes mantinieku lūgumu, ievērots dokumentu oriģinālās kārtības princips, saglabāts Ā.Šildes kārtojums lietās un LSK lietvedības kārtojums.

Lietas aprakstā sakārtotas, ievērojot iepriekšējo sistematizācijas shēmu.

Dokumentu valoda - latviešu, vācu, angļu, franču.

Fotonegatīvi izdalīti atsevišķā aprakstā, izveidots apraksts Nr.3-v

Dokumentu fiziskais stāvoklis - apmierinošs, 1940-to gadu dokumentos ir dziestoši teksti, bojāts papīrs.

Izziņu sastādīja:
 PFTDD sektora vadītāja

A.Gūtmane.

05.07.2005.

5

FONDS Nr.2176

**Šilde Ādolfs (1907-1990), jurists, vēsturnieks,
(Vācija)/privātarhīvs
1913-1990**

APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZIŅA)

Fondraža nosaukums

Šilde Ādolfs, jurists, vēsturnieks

Biogrāfija

Ādolfs Šilde dzimis 1907.gada 21.maijā Rīgā. 1925.-1927.gadam studējis tautsaimniecību, 1937.gadā beidzis Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāti, maģistra grāds jurisprudencē. Studiju laikā (1932.-1934.) strādājis Rīgas pilsētas valdē. Bijis akadēmiskā žurnāla *Universitas* redaktors (1930.-1934, 1954.-1980.) Vācu okupācijas laikā aktīvs Tautas Palīdzības darbinieks, no 1944. līdz 1945.gadam, tās priekšsēdētājs. Trimdā Vācijā bijis *Latvijas Sarkanā Krusta (LSK)* Galvenās valdes loceklis, Aizgādības pārvaldes priekšnieks (1945.-1948.), *International Refugees Organization (IRO)* tieslietu padomnieks (1948.-1951.). Vācijā 1954.g. studēja vēsturi Štutgartē. 1954.-1958.g. bijis *Eiropas Apspiesto tautu asamblejas (ACEN)* preses pārstāvis Bonnā, 1958.-1963.g. ANO Augstā bēgļu komisāra juriskonsults Badenē- Virmtenbergā, vēlāk bija Ķīles universitātes Austrumu tiesību institūta zinātniskais asistents (1972.-1973.).

Aktīvi darbojies Vācijas latviešu centrālajās organizācijās – bijis *Latviešu Centrālās Padomes (LCP)* priekšsēdis (1951.-1954., 1957.-1960., 1974.-1978.), *Latviešu Centrālās Komitejas (LCK)* priekšsēdis (1972.-1974.), vienlaicīgi bijis *Baltijas Padomes* valdes loceklis (1951.-1978.) un *Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības (PBLA)* valdes loceklis (1972.-1977.).

No 1980.gada līdz mūža beigām Latvijas interešu pārstāvis Vācijā.

Miris 1990.gada 7.maijā Minsterē.

PBLA Tautas balvas laureāts (1988.).

Ā.Šilde sarakstījis vienpadsmit grāmatas par Latvijas vēsturi un politiku, kā arī simtiem rakstu, ko publicēja dažādos trimdas izdevumos (rakstus reizēm parakstījis arī kā *Mārzemnieks, Š.-V.*, *Ā.Vairogs, Si-Do*).

Grāmatas : *Pa deportēto pēdām* (1956), *The Profits of Slavery* (1958), *Važu rāvēji* (1960), *Bez tiesībām un brīvības* (1960), *Die Sowjetisierung Lettlands* (1967), *Latvijas vēsture 1914-1940* (1976), *Pirmā republika* (1982), *Pasaules revolūcijas vārdā* (1983), *Valstsvīri un demokrāti* (1985), *Ardievas Rīgai* (1988), *Sarkanais Krusts latviešu tautas likteņceļos* (1989).

Glabāšanas vēsture

Dokumenti veidojušies un uzkrāti saistībā ar Ā.Šildes plašo un aktīvo sabiedrisko un dienesta darbību Vācijā un radošo darbu visā fondraža dzīves laikā. Ā.Šildes dzīves vietā Minsterē.

Tiešais iegūšanas avots

Dokumentus valsts glabāšanā nodevusi Ā.Šildes meita Rasma Kārkliņa 2004 un 2005.gadā. (21.06.2005 Akts par dokumentu pieņemšanu).

Temats un īss saturs

Fondu veido Ā.Šildes radošā, zinātniskā darba dokumenti (grāmatu, rakstu manuskripti, publikācijas presē, nepabeigts trimdas vēstures manuskripts), daudzo

latviešu un baltiešu sabiedrisko organizāciju, kuru darbā Ā.Šilde aktīvi piedalījies, dokumenti, nozīmīga sarakste ar trimdas organizāciju amatpersonām, plašo paziņu loku, apjomīgs sakrātais materiāls par Latvijas vēsturi un politiku, deportētiem latviešiem trimdas sākuma gados u.c.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā daļēji sakārtotā veidā.

Komplektēšana

Iespējams dokumentu papildinājums.

Sistematizācija

Dokumentu sistematizācija un aprakstīšana veikta 2005.-2006.gadā. Veidojot aprakstu, respektējot Ā.Šildes mantinieku lūgumu, ievērots dokumentu oriģinālās kārtības princips, pēc iespējas saglabāts Ā.Šildes kārtojums lietās.

Sastādīts apraksts Nr.1-v, aprakstā iekļauti 19210 dokumenti, izveidotas 318 lietas. Lietas aprakstā sakārtotas atbilstoši sastādītajai lietu sistematizācijas shēmai, pievienots aprakstā lietoto saīsinājumu saraksts.

Papildināts apraksts Nr.2-v (LSK dokumenti), aprakstā iekļauti 1633 dokumenti, izveidotas 82 lietas (no nr.528. līdz nr.609.). Lietas aprakstā sakārtotas, ievērojot iepriekšējo sistematizācijas shēmu.

Pieejamības noteikumi

Bez ierobežojuma.

Dokumentu valoda

Latviešu, vācu, angļu, franču, itāļu, latgaliešu.

Fiziskais raksturojums

Dokumentu fiziskais stāvoklis apmierinošs, 1940-to gadu dokumentos ir dziestoši teksti.

Uzziņas palīgļīdzekļi.

Latvju enciklopēdija, 4.sēj., 553.lpp.

Ā.Šilde Trimdinieka raksti 1944.-1990 (Sast.R.Šilde-Kārkliņa), apgāds

“Latvija”,1991.

Apraksts 2-v (LSK dokumenti)

www.mfa.gov.lv/data/file/e-izstade/Content/Data/Silde/index.html - 3k -

Aprakstījumu sastādīja:
PFTDD sektora vad.

A.Gūtmane

25.09.2006

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā iešūtas (ievietotas) 6 (sešas)
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja galv. arhivists _____ [paraksts] _____ R. Kļago
amats paraksts paraksta atšifrējums